simpatia şi dincolo de graniţele Cehoslovaciei. Ne gîndim în special la piesele *Oamenii de pe strada noastră*, reprezentată cu succes în R. D. Germană şi în Polonia şi mai ales la recenta şi savuroasa comedie *Diplomaţii*, jucată concomitent, în ultima vreme, după cîte ştim, în Cehoslovacia, Uniunea Sovietică, Polonia şi R.D.G.

Piesa de teatru *Diplomaţii* nu face decît să confirme o dată mai mult personalitatea lui Karvaş, care se caracterizează printr-o pătrunzătoare luciditate şi neabătută combativitate partinică. Este o comedie izbutită, care-şi ia tema şi personajele din mediul diplomaţiei britanice şi le trimite apoi în misiune în Orientul arab.

Împărţită tradiţional, în trei acte, *Diplomaţii* nu numără mai mult de şapte personaje, dintre care şase diplomaţi englezi, reprezentînd fiecare în parte trăsături felurite ale unei aceleiaşi lumi, caracterizată prin nepăsare, prostie, rapacitate, viclenie, uşurătate şi crimă. Cel de al şaptelea personaj, „omul din Orientul arab", pare destul de naiv ca să poată fi originea unei catastrofe politice a diplomaţiei britanice, dar în fapt, este capabil să o dezlănţuie.

Fundamentala problemă a piesei o constituie credinţa personajului Cox, ambasadorul maiestăţii sale britanice, erou tragi-comic care, sosit în lumea arabă, e sincer pornit să socotească realizabile plăsmuirile lui idealiste despre „conlucrarea" dintre colonii şi metropolă, pentru a ajunge conştient, în cele din urmă, pe poziţia celorlalţi reprezentanţi ai colonialismului şi a continua apoi pe această cale. Partenerul său, „omul din Orientul arab" sau, mai precis, dr-ul Şamardal, buturuga mică în calea uriaşului car al misionarismului cu care se crede înzestrat Cox, deşi este tot atît de paradoxal ca şi ambasadorul (e în stare să creadă că adevărul este adevăr şi pentru imperialişti), se arată totuşi capabil să-şi dea seama că „ceea ce e adevărat la Westminster, nu este adevărat în Tuweik", exprimînd astfel ideea de bază a piesei. Trebuie adăugat că Şamardal este un băştinaş distins şi cultivat, cu studii în Anglia, nu prea deştept, dar entuziasmat de idealurile clasice ale umanismului pe care le trădează copios snobii săi amici din Marea Britanie, fapt ce-i frînge linia firească a evoluţiei, în sens cu totul opus însă evoluţiei pe care o urmează ambasadorul Cox.

Diplomaţii nu prezintă propriu-zis lupta de eliberare a arabilor, ci mai degrabă frîngerea diplomaţiei britanice de zidul arab. Este o savuroasă desfăşurare de situaţii satirice din care se desprinde falimentul filozofic şi moral al colonialismului.

Peter Karvaş a izbutit să dea subiectului său, „faptului" său diplomatic de mare şi bogată actualitate şi semnificaţie, o asemenea desfăşurare (în limita unor mijloace extrem de simple), încît spectatorul este nu numai cucerit de surpriza care se lasă purtată de la un act la altul, ci şi molipsit de umorul care stă la pîndă în spatele fiecărei replici. Neprevăzutul se află pe treapta cea mai de sus în piesa lui Karvaş, care demonstrează într-o manieră cu totul personală ipocrizia, putreziciunea şi tendinţele criminale ale unei diplomaţii, în care zîmbetul marchează lovitura din umbră, iar plecăciunea, rapacitatea.

Este o piesă care a atras atenţia presei şi a cronicarilor de specialitate. Revista „Divadlo" consideră că marele merit al *Diplomaţilor* constă în lămurirea şi demascarea cu mijloace comice, spumoase şi elegante, a unui fenomen istorico-social, atît de actual, ca acela al şubrezeniei poziţiilor colonialiste.

Jean Grosu

DRAMATURGIA ROMÎNEASCĂ PESTE HOTARE

În R. D. Germană

După buna primire făcută piesei *Nota zero la purtare* de către publicul sovietic, care a văzut-o reprezentată la Teatrul Comsomolului din Moscova, ziarele din Berlin şi Leipzig ne-au adus de curînd veşti şi despre felul cum a fost primită comedia lui Virgil Stoenescu şi Octavian Sava, de către publicul german care a văzut-o jucată simultan la „Teatrul Prieteniei" din Berlin şi la „Teatrul Tineretului" din Leipzig.

Astfel, cronicarul ziarului „National Zeitung" se exprimă în următorii termeni despre piesa şi spectacolul berlinez dat de „Teatrul Prieteniei":

„Trebuie să fii lipsit de inimă şi pe deasupra surd, ca să nu vezi şi să nu auzi la vizionarea noului spectacol al „Teatrului Prieteniei", cum tineretul berlinez se regăseşte, cu bucurie, în eroii piesei, ale căror conflicte se aseamănă atît de mult cu întîmplările lor". Şi mai departe: „A pune în scenă această piesă de tineret, cu o acţiune pasionantă şi cu romantismul ei revoluţionar, este o sarcină meritorie".

La rîndul său, ziarul „Neue Zeit" arată: „*Nota zero la purtare*... demonstrează că cei doi autori cunosc psihologia spectatorului tînăr. Ei captivează printr-o atmosferă şcolărească autentică, au umor, ba vorbesc chiar şi despre dragoste. Piesa conduce, fără ostentaţie, spre recunoaşterea ideii de disciplină şi progres".

www.cimec.ro

Un aspect al sălii de lectură a Asociației Italia—Romînia din Roma, în timpul lecturii piesei „Titanic vals" de Tudor Mușatescu, în regia lui Carlo Di Stefano

De asemenea, multe alte ziare și reviste germane (printre care „Neues Deutschland", „Junge Welt", „Berliner Zeitung" etc.) publică ample cronici, articole și fotografii despre spectacolul cu piesa *Nota zero la purtare*, la teatrele din Berlin și Leipzig.

***

La Cairo...

Pe alte coordonate geografice, dramaturgia noastră este de asemenea prezentă. Teatrul Național din Cairo a pus în scenă încă de acum un an *O scrisoare pierdută* de I. L. Caragiale, spectacol care s-a bucurat de un remarcabil succes în rîndul spectatorilor egipteni.

Capodopera marelui nostru Caragiale a mai fost prezentată de acest teatru și la Damasc cu prilejul Tîrgului Internațional din toamna acestui an.

Pe de altă parte, *Ultima oră* a lui Mihail Sebastian urmează să fie pusă în scenă în cursul lunii ianuarie 1959, tot de către Teatrul Național din Cairo.

Profesorul universitar dr. Mandur, critic literar și membru al Asociației de prietenie egipteano-romînă, lucrează în prezent la traducerea piesei *Citadela sfărîmată* de Horia Lovinescu.

Ahmed Hamrouche, directorul Teatrului Național din Cairo, care a vizitat R.P.R., duce o activitate bogată de popularizare a țării noastre în Egipt. El este unul din principalii animatori ai promovării dramaturgiei romînești pe scenele egiptene.

***

La Roma...

Dramaturgia romînească devine tot mai cunoscută și apreciată în lume. După contactul, aproape necesar și firesc, cu comediile lui Caragiale, publicul din străinătate face cunoștință cu Mihail Sebastian, cu Horia Lovinescu, cu Aurel Baranga și alți scriitori contemporani. Fenomenul s-a verificat și în Italia. După *O scrisoare pierdută*, după „recitalul" Caragiale, după *Ultima oră*, iată punîndu-se în scenă comedia lui Tudor Mușatescu, *Titanic vals*. În fotografia de mai sus, actorii grupați în jurul entuziastului regizor Carlo Di Stefano — devenit specialist în teatru romînesc — își citesc rolurile din *Titanic vals*.

Preludii la reprezentarea scenică, aceste lecturi artistice constituie un imediat și eficace mijloc de popularizare a valorilor noastre teatrale.

www.cimec.ro